

D A C I A

On. Palatul Cultural
A r a d

2 Lei

Redacția și administrația:
Timișoara I.
Str. Lovinici No. 2

Telefon:
Redacția și administrația 16-00
Tipografia 14-69

Cotidianul
Banatului și al
graniței de Vest

ABONAMENTE: Pe un an: 600 lei, pe 6 luni: 300 lei.
Pentru preoți, învățători, notari și țărani 500 lei.
Pentru autorități și instituții: 1000 lei.
Pentru întreprinderi: 2000 lei.

Apare sub egida
„Astrei Bănățene“

Situația românilor în Jugoslavia

de P. NEMOIANU

Problema Românilor din Jugoslavia, a constituit un permanent motiv de frământare românească, deși oficial ad evărurile erau retăcute. În inima ficcării române, clocotea durerea de a cunoaște suferințele consăngenilor și indignările răbufneau în proteste susținute peste orice opunere sau calcul diplomatic.

Sărbii, deși le-am dovedit cu fiecare prilej istoric, că le suntem prieteni și aliați sinceri și corecți, n-au voit să înțeleagă că avem frați români, pentru cari n'am cerut altceva decât un tratament la înălțimea morală a însăși alianței care ne-a legat.

An de an se înteeau glasurile românești, în parlament (1923), în adunări publice cum este aceea dela Timișoara (1930), în presă și oriunde, atrăgând atenția asupra existenței și suferinței românilor din Jugoslavia.

În congresul dela 1 Iulie 1930 al Românilor din Banatul jugoslav, ținut la Timișoara, au luat cuvântul un dr. Vasile Goldiș, Sever Bocu, dr. Petru Nemoianu, dr. Cornel Groșoreanu, ing. Ștefan Ardelean, Adrian Brudariu, dr. Atanasie Popovici, Ioachim Milota, Ion Montani, Vichentie Ardelean, — trimițându-și adevăratele lui dr. Avram Imbroane, prof. ing. Teodor Filipescu și alții, la care congres, au luat parte printre alții, d-nii dr. Alexandru Marta, P. O. Protop. Țiucra, preotul Aron Cotruș, Traian Birăescu, dr. Penția Simeon, Veverița, dr. Mălaiu, dr. Cornea, preot Ion Imbroane, inv. Petru Savi, Patrichie Rămneanțu, Teodor Stoianovici, Iosif Bagiu, dr. Nicolae Popovici, Grigore Ion, dr. Tiberiu Moise, Ion Tăpălagă, Andrei Bontilă, Ilie Roșu, inv. Rudneanu, Lazăr Sfera, Corneliu Mărgan, Mihai Condali, dr. Valer Boleanțu, Adrian Suceiu, Emil Grădinariu, etc. etc.

În acest important Congres, la care au participat cei mai autentici reprezentanți ai bănățenilor din întregul Banat, oratorii și-au spodit sufletul.

Revista „Banatul“ (Anul V. No. 1—1930) reține prețioasele documente, ale cuvântărilor rostite atunci.

Pentru deosebita valoare documentativă, reproducem articolul d-lui dr. Petru Nemoianu, scris din acel prilej, d-sa fiind unul dintre cunoscătorii problemelor și situației Românilor din Jugoslavia. D-sa a scris și o carte intitulată „Noi și Sărbii“, care servește ca un ghid prețios tuturor oricui doarește să se informeze asupra raporturilor lor dintre cele două popoare.

C. M.-L.

Tratamentul la care sunt supuși românii din Jugoslavia diferă în severitate după locul și provincia unde ei trăiesc.

Mai rău o duc românii din Valea Țibucului, pe cari sărbii vor să-i desnaționalizeze cu orice preț și din care nu fac nici un secret. Deși românii de aici trăiesc în masse compacte, în număr de mai multe sute de mii, ei nu au nici o singură școală românească și nu se permite întrebuintarea limbii românești nici în biserică. Politica aceea de completă intoleranță, sărbii nu o gând să o schimbe nici după război, mai ales că tratatul de pace nu renoaște existența vreunei minorități nice pe teritoriul vechii Sărbii.

Aceiași politică țin să o inaugureze și în Macedonia, deși în privința aceasta trebuie să calce în picioare angajamente formale încheiate cu statul român în anul 1913. Se știe, că printr-un schimb de scrisori dintre Titu Ionescu-Venizelos pe de o parte, și Ion Maiorescu-Pașici de alta, s'a stabilit un regim special cu privire la românii din Macedonia sârbească și greacă. Prin aceste scrisori se garanta statului român dreptul de a înființa și susține școli și biserici pe seama românilor din Macedonia, și chiar înființarea și episcopii. Statul român s'a și grăbit să uzeze de acest drept al său, înființând în Bitolia un liceu, o școală mai, numeroase școli primare și o biserică. Sărbii, la început au tolerat înființarea acestora, dar de îndată ce au încheiat războiul mondial, cel dintâi pas a fost să le închidă pe toate, până în biserică. Răposatul Pașici, întrebând asupra motivelor, a explicat această prigană cu un argument de-a dreptul ridicol. El susținea, că în afară de

schimbul de scrisori, — pe care, firește, nu-l putea tăgădui — între România și Serbia, ar mai fi existat și o convenție verbală secretă, în sensul căreia, într-un viitor atac îndreptat contra

Serbiei, România îi va sări într'ajutor chiar a doua zi. Cum acest lucru nu s'a întâmplat, — România intrând în război abia în 1916, — cade convențiunea scrisă dela 1913, deci și așezămintele culturale din Macedonia trebuie să suprimate. Prin această măsură, românii din Macedonia au decăzut la starea de completă sugrumare națională și culturală a românilor din Timoc.

Cât privește pe românii din Banat, politica sârbească este ceva mai prudentă, dar nu și mai bine intenționată. Aici se lucrează prin mijloace deghizate și pe căi ocolite, pe care d-l Dușan Popovici le concretizează în modul următor:

Politica noastră națională de stat, cu privire la Vojvodină, trebuie să aibă în vedere trei probleme fundamentale și anume:

1. Schimbarea raporturilor etnice în favoarea noastră.

2. Reimprospătarea maselor largi ale noastre.

3. Incopierea intelectualilor noștri la adevărata „cultură“ — sub care, desigur, se înțelege cultura sârbească.

Primele două probleme s'au și soluționat în cadrele reformei agrare iugoslavo-ordonanțe agrare aduse până a slave. Analizând cele 28 legi, regulamente, vom vedea, că pământul expropriat s'a împărțit și colonizat după interesele unui șovinism dus la extrem. Sub pretextul, că guvernul nu ia decât măsuri provizorii, pământul nu s'a împărțit decât cetățenilor de origine slavă. Populațiunea neslavă, nu numai că a fost exclusă, pe față, dela bineface-

(Continuare în pag. 5).

Senatorul Wheeler:

America este împinsă spre război

CHICAGO, 29 (Rador.) — Corespondentul agenției DNB anunță: Senatorul Wheeler a ținut o cuvântare în care a declarat că poporul american a fost pregătit pentru o declarație de război. Nu lipsește decât ultimul pas dar veni și acesta, dacă poporul american acceptă patrularea Oceanului Atlantic de flota Statelor Unite.

Senatorul a încheiat afirmând că Churchill stă în fruntea acelor care împing poporul american la război.

Cutremur de pământ în URSS

Moscova, 29 (Rador.) Corespondentul agenției DNB anunță: Postul de radio-difuziune din Moscova a comunicat Duminecă noaptea că un puternic cutremur de pământ a fost înregistrat Sâmbătă seara la Taskent.

Epicentrul cutremurului a fost în regiunea Garmil din republica sovietică Tagikistan unde la 2 Aprilie s'a mai produs un cutremur de pământ care a făcut mari pagube și numeroase victime. Deocamdată lipsesc amănunte asupra celui de al doilea cutremur.

Un nou discurs al dlui Churchill:

Anglia este hotărâtă să învingă sau să moară

Premierul britanic recunoaște dezastrul militar din Africa de Nord. Războiul din Mediterana va deveni tot mai înverșunat, pe mare, în pustiu și în aer

Londra, 29 (Rador.) — D. Winston Churchill a ținut Duminecă seara un discurs la radio în care a arătat între altele că a vizitat de curând regiunile devastate de pe urma raidurilor aeriene și că s'a convins că întreaga populație a țării este hotărâtă să învingă sau să moară. Priveliștea câmpului de luptă nu mai este rezervată ca în veacurile trecute, numai soldaților și marinarilor, căci acum se află pe linia frontului întreaga populație a țării.

Trecând apoi la războiul din Orientul apropiat, d. Churchill a arătat că după înaintarea în Libia a forțelor britanice, apărul Greciei de a-veni în ajutor, nu putea fi refuzat fără a se călca obligația de ajutorare luată încă dinainte de izbucnirea războiului. O parte a armatei

Nilului alcătuită pe din două din trupe britanice și australiene și neozeelandeze a fost retrasă și trimisă în Balcani.

Un dezastru a fost suferit acolo.

Tragedia Jugoslaviei a fost că a avut un guvern care s'a supus „dictatorilor“. Poporul s'a ridicat în mod spontan împotriva acestei supunerii, dar a făcut-o într-un moment când era prea târziu pentru a mai salva teritoriul.

Grecii ale căror armate și-au văzut retragerea tăiată au trebuit să capituleze, astfel încât trupele britanice luptă acum pentru a se putea retrage pe mare.

În acest timp am suferit și înfrângerea din Libia. Înaintarea germană s'a făcut mai repede și cu efective mai însemnate decât se aștepta. Brigada blindată

și divizia de infanterie de acolo s'a retras spre forțele imperiale concentrate în Delta Nilului.

Războiul în Mediterana va deveni tot mai înverșunat pe mare, în pustiu și în aer.

Hotărârea definitivă nu va cădea însă în Orient, Victoria puterilor axei nu poate fi asigurată decât fie printr'o invazie reușită în Marea Britanie, fie prin taerea liniilor de comunicații ale acestora cu Statele Unite.

De aceea pentru a supraviețui Anglia trebuie să câștige în mod hotărâtor bătălia din Atlantic. Această luptă va fi lungă și grea, sfârșitul ei nu este încă hotărât ea intră chiar într'o fază amenințătoare dar această fază, a încheiat d. Churchill, la un aspect mai favorabil,

Actualități spirituale românești

SETEA DE CERTITUDINE A POPORULUI ROMÂN

Pentru a putea trăi cu sens și folos, un om, un popor, au nevoie de certitudine. Ce este certitudinea? Ea se poate defini ca o stare sufletească de mare mulțumire, pe care o are omul când se găsește în posesiunea unor incontestabile adevăruri.

Dar certitudinea se capătă în două feluri: în felul empiric, experimental, de pildă al Apostolului Toma, care nu poate să creadă, adică nu poate să aibă o certitudine, nu poate să aibă fericirea de a posedă un adevăr decât dacă „va pune degetul” pe el, pipăindu-i cu toată strictețea și autoritatea simțurilor corporale.

Certitudinea Apost. Toma a fost fondată pe autoritatea evidenței empirice și Isus nu a fugit de a da și această satisfacție pozitivă celor ce pot crede numai realitățile sensuale. Dar zice tot Isus: „fericit este cel ce nu a văzut și a crezut!” — adică există și o altă fericire, fericirea cea adevărată, de a ajunge la posesiunea Adevărului, a unui adevăr individual, adevăr de conștiință sau adevăr colectiv nu pe calea simțurilor, ci prin forța de intuiție suprasensorială, prin avântul spiritului în sferele în care se poate ajunge numai prin forța credinței și prin încredințarea de certitudine.

De aceea spunem și noi, că marii fericiți sunt sfinții, cari posedă adevărurile metafizice nu pe cale de experiență, nu pe calea „pipării” a Ap. Tomi, ci pe calea avântului intuitiv, pe calea iluminării sublimă a spiritului, când el se înalță, dureros dar solemn, în sborul de cântare a certitudinilor absolute, adică a devărilor eterne.

Poporul român a fost un popor întotdeauna însetat de certitudine, adică a vrut să poarte în viața sa spirituală adevăruri neschimbăcioase, care i-au și dat sens și tărie de existență în tot cursul istoriei sale îndelungate. Dar setea de certitudine — adică râvna de a posedă adevăruri de viață și de viațuire — românul și-a potolit-o pururea nu după metoda Apostolului Toma, ci pe calea intuiției, pe calea iluminării prin credință. Poporul român a refuzat „să pipăie” adevărul, a evitat să-i cuturească exclusiv cu forța simțurilor; de aceea poporul român nu este un popor materialist. El, însă, și-a dobândit adevărurile de existență prin credința în marile fapte divine: credința în Dumnezeu, în nemurire, în dreptate pe pământ, deci — el s'a simțit divin fiindcă prin credință a fost întotdeauna plin de Dumnezeu, el s'a simțit nemuritor fiindcă a acceptat, ca pe o realitate ce-lesască: nemurirea sufletului și s'a simțit umblând pe căile Dreptății, fiindcă Dreptatea — ca atribut dumnezeesc — a fost legea lui Dumnezeu, legea lui cea înaltă, fugind de empirismul chinurilor și contradicțiilor, al simțurilor prin

care unii oameni și unele popoare își găsesc adevărurile de viață, poporul român a avut darul dumnezeesc de a posedă adevărurile „cele nevăzute” dar existente în lumea metafizică pe calea credinței în Dumnezeu și în Dreptatea lui. De aceea și poporul român nu a fost și nu este un popor obosit de incertitudine, adică de sterpe și nefericitoare căutări ale adevărului, de posesiunea fantomelor, de tirania minciunilor, pe care le dau evidențele empirice. Dar el a fost un popor fericit, fiindcă credința în Dumnezeu i-a dat certitudinea dreptăților dumnezeiești: din această credință și numai din ea provine optimismul poporului român, convingerea că dreptatea neperitoare, certitudinea că Adevărul lui, că Adevărul românesc provine și vine de Sus, și că el — în niciun caz și în împrejurările cele mai grele — nu se va putea transforma în nedreptate și minciună.

Ce splendoare în acest fel de certitudine, care stăpânește conștiința românească și nu o lasă să se umple nici de durerea suferințelor pământești, nici de aburii înăbușitori ai certitudinilor sensoriale. Activitatea evidențelor de azi, românul o înlocuiește prin evidența Autorității cerești, care nu lasă, tocmai fiindcă este Autoritate dumnezeiască, să se realizeze în viața românească Minciuna ca Adevăr, Nedreptatea ca lege a Dreptății și Apăsarea unei agresiuni ca regim de viață permanentă. Tot ce este astăzi, expresie a mincunii și a nedreptății va fi mâine altfel, așa cum vrea Adevărul și dreptatea — iată legea certitudinii românești, iată principiul vital al conștiinței noastre naționale. Și aceasta convingere în triumful dreptății — triumf care se va realiza mâine ca un ordin divin — nu lasă

pe români în resemnarea defetistă, și nici în pasivitatea filozofică, ci împinge la luptă, la creațiune, fiindcă și voințele lui Dumnezeu se implinesc în viața și în soarta pământească a poporului român întotdeauna cu luptă, cu sfortări, cu muncă. De atâtea ori se vorbește în anii din urmă de realismul românesc — și adevărat este, că poporul român este realist, realist și nu materialist, realismul care provine din certitudinea realităților imutabile și eterne, din convingerea că nimic nu poate pieri din ceace este necesar și indispensabil națiunii noastre, pentru ca să nu fie o realitate unică, copioasă în circumferința sa teritorială. Și străbătută de seva vitalității sale istorice. Certitudinea românească provine în zilele acestea, când se pare că totul este incert, adică vag indefinit, turbure și catastrofal, provine din pipăirea intuitivă, din vederea peste simțuri și peste materie a spiritului românesc, care stăpânește adevărul viitorului național. Spiritul românesc străbate, eliberat de materialitatea simțurilor și de presiunea durerilor de astăzi, în sfera hotărârilor dumnezeiești, a căror împlinire se va produce mâine ca lucrul cel mai cert posibil. Lupta națiunii române împotriva nedreptăților de astăzi este o luptă — pe calea certitudinilor spirituale — pentru Dreptățile de mâine. Astăzi poporul român nu se găsește în situația chinuitoare a Apostolului Toma din cauza că nu poate „pipăi” propria sa înviere chiar acum, chiar în momentul de față; ci este fericit, ca oricine din marii credincioși, care crede în Dumnezeu, în Isus și în învierea sa — mâine, poimâine, curând în viitor...

Ion Gherasim

Comemorarea lui Coriolan Brediceanu

Luni, 28 Aprilie 1941 orele 11, a. m., la inițiativa d-lui director dr. A. E. Peteanu, profesorii și elevii liceului „Coriolan Brediceanu” din Lugoj vor comemora, ca și'n alți ani, după curvință în cimitirul ortodox român, pe marele și distinctul Patron al școlii lor.

Tot cu acest prilej vor depune coroane pe mormintele luptătorilor români lugoieni de elită de altădată, cari au pregătit generațiile de mare însuflețire ale întregirii noastre naționale și și-au câștigat, prin viața lor plină de mari jertfe, un loc de cinste în Panteonul românismului bănățean.

Considerând importanța deosebită a acestei solemnități pioase și ale cinstirii marilor figuri ale trecutului, cari și-au știut revârșea, cu atâta nobleță, demnitate și dărnicie, în vremuri de grea cumpănă, întreaga comoră a dragostei lor de neam și aprigul lor dor de lumină în sufletele generațiilor, direcțiunea liceului „Coriolan Brediceanu” a invitat pe toți cetățenii lugoieni, toate autoritățile civile și militare să asiste la pioasa comemorare, dovedind, prin prezența și prinosul lor de recunoștință, mai mult ca oricând, că deasupra griților mari, a frământărilor și luptelor de toată ziua, este o conștiință superioară pură, care înțelege adânc tot ce este vital și veșnic în existența unui neam.

Este, incontestabil, un imperativ în deosebi al vremurilor de urtase prefațori de azi, ca în cultul, în cinstirea acestor făuritori de conștiință și de suflet românesc, să se ardească...

Român, aducându-le prinos de recunoștință și admirație pentru tot ce au visat, pentru tot ce au crezut și făptuit, în lunga noastră tragedie de afirmare națională, până la marea Unire, pe aceste meleaguri istorice ale Banatului.

LA CINEMA CAPITOL

RADIO ROMANIA

MARȚI 29 APRILIE 1941

6.45—8.25: Ora dimineții. Muzică de adevărată (discuri). Radio-Jurnal (I). Continuarea de fanfară româno-german. Continuarea muzicii de dimineață. 12.30: Muzică ușoară pentru 2 pian; Villnow și Schmidt, accomp. de violoncel și Ypsilanti-chitară și Niculae Orghibaterie; voce: Gică Petrescu, 13.15: Radio-Jurnal (II). 13.30: Trio vocal „Voe Radio-Jurnal (II). 13.50: Serviciul de știri germane. 14.00: Muzică de prânz: Orchestra Petrică Dojina și arii naționale. 14.10: Radio-Jurnal (III). 14.30: Continuarea programului Petrică Moțoi; 15.00: Radio-Jurnal (III) Jurnal cultural. 15.15—15.30: Continuarea programului Orchestrei Petrică Moțoi. Concert de după amiază: Orchestra de doline Iarcoveanu. 18.45: Trio câmpenes N. Buicliu: George Manoliu (vioară); Ștefan Antropov (violoncel) și Maria (pian).

RADIO ROMANIA

19.20: Muzică românească (discuri).

RADIO BUCUREȘTI

19.20: Jurnal pentru străinătate în limba turcă. 19.40: Jurnal pentru străinătate în limba greacă.

RADIO ROMANIA — RADIO BUCUREȘTI

19.50: Serviciul de știri germane. Radio-Jurnal (V). 20.20: D-na Lucia Căscu (voce). 20.45: Profesor Radu V. Pietre grăitoare despre trecutul nostru. 21.00: Concert simfonic Orch. Radio de Ionel Perlea. 22.00: Radio-Jurnal (Sport). 22.15: „Paiatele”, operă în 2 acte Leoncavallo (discuri).

DISTRIBUTIA

Nedda: Adelaida Seraceni Canio: Alessandro Valente Tonio: Appolo Granforte Peppe: Nello Palai Silvio: Leonildo Basi, Corul și Orchestra Operei Scala dir. de Sabajno. 23.30: Jurnal pentru străinătate în limbile germană, franceză și engleză. 24.00—0.30: Muzică variată ușoară (discuri).

MIERCURI 30 APRILIE 1941

6.45—8.45: Ora dimineții. Muzică de adevărată. Radio-Jurnal (I). Continuarea muzicii de dimineață. 12.30: Cântărești și rețete celebre (discuri). 13.15: Radio-Jurnal (II). 13.30: Concert de prânz: Orchestra dirijată de Ion Ghiga. 13.50: Serviciul de știri germane. 14.00: Continuarea concertului Orch. Radio. 14.10: Radio-Jurnal (III). 14.30: Continuarea concertului Orch. Radio. 15.00: Radio-Jurnal (IV) Jurnal cultural. 15.15—15.30: Muzică ușoară (discuri). 18.00: Literatura noastră. 18.15: Nic. Secăreanu-voce. 18.35: Muzicii: Harpa. I. Cuvânt introductiv. D-na Florence Lupașcu-harpă și Hristu Popescu flaut.

RADIO ROMANIA

19.20: Muzică românească (discuri).

RADIO BUCUREȘTI

19.20: Jurnal pentru străinătate în limba turcă. 19.40: Jurnal pentru străinătate în limba greacă.

RADIO ROMANIA — RADIO BUCUREȘTI

19.50: Serviciul de știri germane. Radio-Jurnal (V). 20.15: Zina Săvescu. 20.40: Profesor Ion Petrovici: Ceva din hologia vârstelor. 21.00: Ora Germană. 22.00: Radio-Jurnal (VI). Sport. 22.20: Jurnal sonatelor de Beethoven. 22.45: Maria Cebotari (discuri). 23.30: Jurnal pentru străinătate în limbile germană, franceză și engleză. 24.00—0.30: Muzică variată ușoară (discuri).

Primăria comunei rurale Beregsău Nr. 688/1941.

PUBLICAȚIE DE CONCURS

În conformitate cu dispozițiunile art. 61 din Codul Funcționarilor Publici publică vacanța pentru completarea postului de impiegat la primăria comunei Beregsău-mic. Reflectanții înainta cererile cu actele prevăzute în art. 3, 57 și 58 din susmenționatul Cod până la data de 17 Mai 1941 în fața Primăriei comunei Beregsău-mic. Beregsău-mic, la 24 Aprilie 1941.

România urmează calea unei colaborări cinstitute cu Reichul

Declarațiile dlui Andreas Schmidt, conducătorul grupului etnic german din România

Sub titlul de mai sus, numărul special al ziarului „Berliner Börsenzeitung” închinat României, publică un interesant articol semnat de d. Andreas Schmidt, conducătorul grupului etnic german din România, din care extragem următoarele:

Prin victoria Reichului, grupurile etnice germane au devenit iarăși ca în secolele trecute reazemul culturii și al ordine și contribu-

bue la colaborarea strânsă între Reich și prietenă săi. Prin această misiune sunt determinate relațiile dintre grupurile etnice germane din Europa cea nouă și popoarele celorlalte state.

Puterea crescândă a Reichului, popoarele au început să vadă tot mai clar însemnătatea europeană a coexistenței cu conștienței germani. Grupurile etnice germane nu mai sunt o povară a politicii externe, ci un factor pozitiv în noua ordine mondială, întărind legăturile între Reich și celelalte popoare. Din această situație se deduce noua mentalitate în tratarea grupurilor etnice germane, din partea celorlalte popoare. Germanii nu mai sunt de considerat ca cetățeni ai unei națiuni străine, ci trebuie să li se recunoască dreptul celor vechi cari li se cuvine pe baza capacității lor. Germanii au numai atunci o valoare și un sens pentru statul în care trăiesc, dacă prefăcând însușirile lor de muncă pot să servească drept exemplu.

Această însărcinare se deduce pentru Sudetul din istorie. Germanii care trăiesc aici, au legat acest spațiu din punct de vedere cultural și spiritual de Europa. Fără colonizările germane acest spațiu ar fi fost influențat și mai mult de Orient și îndepărtat de Europa”.

După ce arată cum germanii au pregătit prin contactul lor direct și permanent cu Europa Centrală, cultura europeană în spațiul acesta, autorul continuă:

„Toate acestea se petrecură și în România. Nu stau pe banca de acuzare a prezentului guvern, oamenii cari au condus acest stat timp de 20 de ani? Este de relevat însă că guvernul actual al României este european, și nu judecă elementele decadente de ieri din punctul de vedere al unei Români micii, ci din punctul de vedere al unei Români care face parte dintr-o Europă nouă care este în devenire — și pentru a cărei nouă ordine trebuie luptat mai întâiu; ceea-ce în momentul de față este mai urgent decât apărarea intereselor proprii.

Pe planul întâiu, nu stă ca în multe state vecine asimilarea și românizarea artificială a culturii germane, ci România se încadrează în noua orânduială europeană, și ea știe că

viitorul poporului ei, nu poate să fie asigurat prin măsuri șoviniste, care mai de vreme, sau mai târziu să ducă la un conflict între națiunile statului. România urmează calea unei colaborări cinstitute cu Reichul lui Adolf Hitler, care a ferit-o de destinul celorlalte state mici.

România este singurul stat al Europei răsăritene, care a realizat prin faptă mărturisirea necesității prezenței germanilor în spațiul ei. Germanii din România nu se mai află ca în Ungaria de altădată și în România de după războiu, în conflict cu cetățenii statului, ci România a contribuit prin colaborarea camaraderescă, în timpul cel mai scurt, la pregătirea unui drept nou, pentru grupurile etnice. Mărturisirea noastră la sângele nostru, la ideologia național-socialistă și la drapelul poporului german, ca și baza juridică pentru această mărturisire, nu mai este obiectul unei „permisiuni” din partea Statului, ci un principiu, care derivă dintr-o convingere ideologică și care se realizează în mod practic prin constituirea unui partid național-socialist al grupului etnic german din România.

România nu urmează astfel numai drumul unei colaborări între state cu patria noastră, ci ea știe că stima față de sânge, formează o bază de colaborare în Europa cea nouă. Germanii din România nu au astăzi numai datoria de a fi cetățeni buni, ci ei sunt cum au fost și secole de-arândul, mijlocitori între poporul lor și între poporul Statului. Astfel pășesc ei iarăși calea, pe care au urmat-o de mult pionii germani, pentru o cultură germană europeană în istoria acestui continent”.

A V I Z I

Rugăm abonații ziarului nostru să achite restanța în curs de 8 (opt) zile. Cei cari nu achită, nu vor primi ziarul.

Deasemenea abonaților noui, cari nu vor achita în curs de 8 (opt) zile abonamentului, li se va sista trimiterea ziarului.

Abonamentul se achită pe cel puțin 3 luni.

MICA PUBLICITATE

APARE IN FIECARE ZI UN LEU CUVANTUL. MINIMUM 10 CUVINTE
Anunțurile în chenar, prețul dublu, iar cele cu clișeu tarif special. Orice anunț cerut să apară în altă rubrică decât cea respectivă, se taxează dublu.

De vânzare 3 jugăre de pământ cu pomi fructiferi. Informațiuni: Bulev. Eroilor dela Tisa No. 45.

Inchiriem imediat local de restaurant, local de băcănie și două camere locuință, bucătărie, pivnița etc. în Bulevardul Eroilor dela Tisa 49, ori la oficiul de Plasare Timișoara, Eugen de Savoia 11. Milovanu. Telefon: 44-25.

PĂMANT pentru umplerea terenurilor, e disponibil, sau de transportat, eftin. Martin, Str. Milano 9, telefon 30-77.

Caut cameră bine mobilată de închiriat, de preferat în Cetate, — pentru imediată închiriere. A se adresa la Intreprinderile Helicon, str. Lenau 8.

Caut servitoare pentru imediată angajare. De preferință femeie dela țară. A se adresa la administrația ziarului „Dacia”, str. Lonovici 2.

DE VANZARE imediat o casă familiară, având grajd, curte, grădină cu pomi fructiferi, în mărime de 340 stângani. A se adresa: Eonaș, Str. Apollo No. 31.

Sfărâmături din demolări pământ pentru umplerea terenurilor disponibil sau transport, Martin, Str. Milano 9. Tel. 30-77.

De vânzare cărucior de copii tip modern, puțin uzat. A se adresa: Str. Cernăuți 1.

Cumpăr radio de cât mai bună calitate, a se interesa la Camera de Comerț, et. III, apartament 16. Constantin Ghimicescu.

Caut spre cumpărare mobilă pentru cameră combinată, cu preț convenabil. Grebenișan, Str. T. Maiorescu No. 1, Circ. II.

Doi ucenici bine desvoltați se primesc la Industria Română de Piele, Splaiul Morarilor No. .

Cățelușă mică, albă, tunsă, s'a pierdut. Aflătorul, sau cei ce dau informații, primesc bună recompensă. Informațiile se vor da d-lui Chercioban, Timișoara IV., Str. Camelliei 60.

De vânzare o casă cu 4 locuințe, urgent și eftin. Informațiuni, III., Str. Memorandului 14, ușa 1.

Căutăm spre cumpărare, imediat, un aparat de radio, în bună stare. A se adresa la administrația ziarului.

De închiriat pe 1 Mai 2 camere parchet, antreu, baie, Cetate, Str. Gen. Doda 1. Informațiuni la Dr. Marina, Str. Mercy 1.

Cumpărăm imediat mașină de adunat, în perfectă stare de funcționare. A se adresa la Tipografia Helicon, Str. Lenau 8.

Mașină de cusut (pentru croitorie) în bună stare, de vânzare în Timișoara II, str. Telegrafului 11.

Actualități italiene

LA TORINO SE VA INAUGURĂ
IN CURAND PRIMUL „MUZEU
AL MUNTELUI”

TORINO, 28. — La Torino, pe tele Capucinilor, va fi inaugurat în rândul primului Muzeu al Muntelui Noua instituție italiană va purta mele glorios al lui Ludovic de Savoia duce al Abruzzilor, care a scris, cu tele sale, pagini luminoase în Italia și a cucerit pentru numele un loc de cinste în lumea geografică alpinistilor mondiali prin descoperiri științifice și ascensiunile făcute acest scop, celebre la vremea lor.

Muzeul Muntelui va fi împărțit în mai multe secții: istorică, artistică, populară, fotografică, speleologică, topografică și tehnică. Acestea din urmă vor prezenta un interes deosebit.

În secția expedițiilor extra-europene vor fi înfățișate roadele explorărilor geografice, științifice și alpiniste principalelor grupări de munți lume.

Muntele va fi preamărit în secția artistică și fotografică. În secția populară vor fi expuse mobile, artă corativă și costume datorite locurilor din văile Alpilor.

În secțiile speciale va fi adunat material privitor la locurile de recule micile industrii, parcurile naționale îmbunătățirile solului, speleologia.

În cadrul Muzeului Muntelui va fi construit și un planetariu în sistemul stelar va fi reprodus pe polă luminată cu lumină indirectă, jurul căruia va fi pictată o vedere dramatică completă a Alpilor.

PRODUȚIA DE PLUMB A
LIEI A AJUNS SĂ SATISFACĂ
NEVOILE INTERNE

Roma, 28. — Minele italiene, datorită sistematei lor exploatare, sunt în stare să satisfacă aproape întreaga nevoie Italiei de plumb.

Încă din 1938 producția de mină de plumb atinsese un total de 37.600 tone, cu alte cuvinte de două ori mai mare decât cea din 1936 și cu o valoare mică decât cea corespunzătoare producției lor totale evaluate la aproape 40.000 tone de minereu.

Cele mai însemnate mine de plumb italiene se găsesc în Sardinia și în Toscana. 90% din producție. Minele de plumb din Tarvisio și cele din regiunea Bergamasca dau restul.

Producția de plumb metalic în 1938 de 46.700 tone, dintr-un total de 37.600 tone erau datorite minărilor italiene.

Capacitatea de producție a turburilor de plumb italiene este în prezent să ajungă până la 600.000 tone.

O CRUCIADA
IMPOTRIVA REUMATISMULUI

Roma, 28. — Apărarea rasei italiene se concretizează într-un ansamblu de inițiative, care tind să combată răspândite și mai ales cele care nu decă un om să muncească. Printre acestea din urmă este reumatismul, din pricina aspectelor sale sociale mează de câțiva vreme, obiectul adevărate cruciade organizată de medici.

În Italia lupta împotriva reumatismului se sprijină pe exploatarea naturală a stațiunilor termale, care sunt cunoscute prin eficacitatea curărilor și nămolului lor. În acest scop sunt organizate în punct de vedere al tratării reumatismului vor fi organizate în tot timpul anului, iar acestea au fost astfel organizate ca până în anul și sârman bolnav să poată beneficia de tratament.

LA CINEMA APOLLO

Bănuita
cu Victor Stan
și Anne Luise Uhlig

Situația românilor în Jugoslavia

(Urmare din pag. 1).

„Za jedan ciasak radosti
Miliadu dana zalosti”...

(Pentru un ceas de bucurie

O mie de zile de amără-tune.)

In istoria popoarelor, un asemenea grad de suferință, încă n'a rămas neizbăvit!...

Continuăm acest capitol prin enunțarea unei constatări paradoxale, și anume:

România nu are, în momentul de față, un adversar mai neîmpăcat decât Jugoslavia aliată.

Facem această constatare, nu pe bază de resentimente provinciale, sau subiective, ci exclusiv în temeiul unor dovezi palpabile și unor argumente de pur raționament. Rolul nostru personal se mărginește strict la o mai bună, mai directă și mai apropiată cunoaștere a realităților din cuprinsul statului vecin și nimic mai mult.

Sârbo-croații suferă de o megalomanie refractară oricărei înțelegeri sincere cu vecinii. Defunctul Radici, scos din pușcărie în urma înțelegerii cu Pașici, a declarat că „un capăt al axei politice europene se găsește la Belgrad”. Aceasta este concretizarea unui imperialism nemăsurat, de care sârbi au dat suficiente dovezi, atât la conferința de pace, cât și de atunci încolo. Să nu se creadă că stăm în fața unui fenomen izolat și sporadic atunci când citim esurile nejustificate împotriva României ale presei iugoslave. Am băgat de seamă că, atunci când e vorba de Basarabia, această presă întrece în licențe politice chiar și presa sovietică. E greu să presupunem, că dușmănia aceasta ar fi întretinută numai de cei câțiva publiciști ruși fără patrie, opoșiți prin redacțiile dela Belgrad; mai curând credem că este opera metodică și conștientă a panslavismului activ, al cărui centru, după prăbușirea Rusiei țariste, s'a mutat la Belgrad (cel doctrinar fiind la Praga).

Nu ni se pare a fi o pură întâmplare faptul, că singurul stat cu care n'am putut să lichidăm nici o chestiune pendință ce derivă din tratatul de pace, sau din noua configurație politică, — este tocmai aliata noastră: Jugoslavia. Cu Ungaria, dușmană pe față de o mie de ani, în afară de chestiunea optanților, — evident, cu un substrat nedrept, politic, dar totuși explicabil — nu mai avem nici o altă chestiune nelămurită. Cu Jugoslavia, după zece ani de tandre raporturi de alianță, n'am putut pune la punct nici măcar chestiunea semnelor de graniță, fără să mai vorbim de chestiuni mai importante și mai complicate.

Toate aceste denotă la vecinii noștri iugoslavi o stare de spirit care dă de bănuț și pe care trebuie s'o examinăm mai adânc și în mai multe direcțiuni. Dăm mai la vale câteva indicii destul de semnificative.

Prin regulamentele militare, recruții sârbi învață că, dușmanii sârbilor sunt: românii, ungurii, nemții, etc. adică ocupăm locul cel dintâi. Generalul activ N. Tolovici, fost comandant al trupelor care au ocupat orașul Timișoara, scrie în ziarul „Politika” din 17 Noembrie 1928, cu prilejul celor zece ani dela unire, următoarele liniștitoare rânduri pentru români:

„Anul acesta, — an jubiliar pentru unitatea noastră națională, — se împlinesc zilele acestea zece ani dela ocuparea Banatului și dela intrarea armatelor sârbești în Timișoara”...

„Marea nedreptate ce s'a făcut poporului nostru (la conferința de pace), prin împărțirea Banatului și prin înstrăinarea Timișorii de patrimoniul regatului nostru, constituie pentru noi o amintire dureroasă. Tocmai acum, în zilele acestora de bucurie, această nedreptate ne aduce aminte deasemeni și acea emoțiune — încă înmăscată — care ne cuprinsese când trupurile noastre au fost înstrăinate, însuflețire pretutindeni în Banat și în Timișoara”...

„Fie ca aceste amintiri, precum și numeroasele morminte ale ostașilor și internaților noștri, ce se găsesc în Timișoara și Arad, să rămână, pentru totdeauna, ca o dovadă istorică, indicând limita graniței noastre naționale și militare”...

„Astăzi, când toate orașele noastre serbează aniversarea cuceririi orașului Timișoara, — vechea capitală a Voivodinei sârbești, — localitățile dimprejurul Timișorii nu iau parte la această bucurie, precum nu serbează această aniversare nici numeroasele sate sârbești așezate dealungul Dunării, eliberate prin sânge sârbesc și făcute apoi plocon pe tîpsie de aur”...

„Dar poporul și armata noastră, totuși, nu vor uita niciodată amara lor soartă, deoarece este adânc și cu sânge întipărită în inimile și mintea noastră, iar gândul nostru va fi îndreptat spre acele ținuturi până când istoria ne va repara nedreptatea”...

O prietenie, mai precis și mai competent exprimată, — nici că se poate!

Dar spiritul acesta de dușmănie și dispreț față de români într'o carte de geografie sârbească, apărută în 1927 în ediția a opta, care se propune în toate școlile secundare din Jugoslavia.

„Poporul românesc are însușiri foarte urâte, pe care le remarcă toți cei ce-l cunosc; el este leneș și inactiv. Cauza acestei stări de lucruri este, probabil, situația de sclav a țaranului, în urma căreia el nu simte nici un dor de muncă. Pământul întreg se găsește în mâna marilor proprietari și a nobililor numiți boieri, iar țaranul trăiește pe acest pământ ca arendaș, sau lucrător în parte”...

„Neamțul Heksch afirmă că, din punct de vedere cultural și al însușirilor naționale, sârbul stă în ierarhia societății umane pe o treaptă incomparabil mai înaltă, iar din punct de vedere al caracterului, se ridică deasupra lui ca un Cimborazo”.

„Vecinii îi consideră pe români ca foarte usuratici și nedemni de încredere. De aci derivă și proverbul sârbesc: „Ni u tikvi suda, ni u vlahu druga” (Nici dovezile minți, nici românul prieten”.

„Și după felul de trai, muncă, curățenie și casă, românii stau departe de vecinii lor. În hrană ei nu prea știu să aleagă. Mâncarea lor cea mai frecventă este mămăliga fiartă din făină de mei, care este fără nici o aromă. Superstiția în sărbători este trăsătura lor generală. În adevăr, se poate spune, că nu există popor care să creadă mai mult în spirite, vrăjitorie, vampiri, descântăce, farmece și ghicitori, ca românii”.

„Țăranii români, în majoritatea lor, trăiesc în bordeie și colibe scobite în pământ. În Banat ei zidesc case la suprafața pământului, alcătuite din busteni, și scânduri, acoperite cu stof de paie, fără gust și fără aspect; de aceea, mai fiecare incendiu mistue satul întreg. Ferestrele sunt mici, odăile scunde și murdare, lipsite de orice mobilă și fără cea mai mică urmă de confort și adesea servesc și de grajd. Trebuie să ne mirăm, cum poate să trăiască un om într'o asemenea necurătenie”...

Iată ce învață elevii iugoslavi în școală despre români, viitorii lor camarazi de cruce în sensul tratatului de alianță: niciun singur cuvânt respectuos, niciun dram de adevăr. Același lucru trebuie să-l învețe și românii, căci un elev român a fost eliminat din liceul din Panciova, deoarece nu l'a lăsat inima să reproducă insultele și calomniile de mai sus la adresa neamului său.

Inregistrând aceste nedemne aprecieri la adresa noastră, din partea unor caractere ce se înalță ca muntele Cimborazo deasupra noastră, — dacă mai pot avea caracter aceia cari după un atât de profund dispreț, mai vor să stea în legătură de alianță cu noi, — încercăm un

sentiment de satisfacție: ura aceasta fără margini nu provine atât din slăbiciune, cât mai ales din virtuțile noastre. Căci în același loc și în aceeași carte mai citim următoarele:

„Din punct de vedere etnografic, niciun popor nu este așa de rezistent ca cel românesc. Cea mai bună dovadă despre aceasta o constituie românii din Banat. Ei nu numai că au rezistat cu succes presiunii maghiare și germane, dar au dat dovadă și de o putere specială de a se înfițe între popoarele cu cari ajung în contact. Ei nu vor să învețe limba vecinilor lor, nici să primească obiceiurile și însușirile acestora, ci îi silesc pe vecini să învețe românește”. „Este de ajuns ca o româncă se între într'o casă sârbească, pentruca în scurtă vreme toți să se facă români”. — zice poporul nostru. Așa se explică puternica lor rezistență, precum și înmulțirea lor printre elementele străine; de aceea n'a rămas urme după sârbi cari pe vremea războaielor cu turcii se așezară în Ardeal; de aceea și în multe sate din Banat limba sârbească, obiceiurile sârbești și naționalitatea sârbească a fost înlocuită cu cea românească; de aceea, în sfârșit, se mențin puținii (?) români din Homolia și Craina, neatinși de progresul și cultura mediului în mijlocul și pe pământul căruia trăiesc”...

Dacă sârbi ne-ar fi cât de prieteni, pentru această singură virtute a noastră — cum afirmă ei — n'ar trebui să ne insulte și să ne urască cu atâta patimă. Ungurii, dușmanii noștri de moarte, importiva cărora tocmai ne-am aliat, au judecat mai pătimăș această supărătoare virtute românească. Reproducem aci caracterizarea dușmanului milenar pentru aliații de azi și prietenii de totdeauna după cum se exprimă diplomații noștri la fiecare ocazie:

„Este un popor strâns legat de naționalitatea, religia și limba lui. Bun la inimă, solidar și ospitalier. Ascultător și respectuos față de legi, la care vorba bună prețuește mai mult decât forța. Conservatismul românilor din Timiș și în general al românilor din Ungaria de sud, mai bine s'ar putea caracteriza în modul următor: românul iartă pe femeia decăzută, el aprinde lumânare și pentru mântuirea sufletească a celui ce a murit în spânzurațoare, își ridică pălăria și în fața sinagogii, dar niciodată nu-l iartă pe cel ce și-a părăsit nația, religia și numele.

Și acum, Iămuriți fiind din toate punctele de vedere, se impune firească întrebare: ce politică să urmeze România față de Jugoslavia?

Modesta noastră părere este că nu avem decât două căi:

1. Calea prieteniei reale, nu tradiționale în sens diplomatic; dar în acest caz, măcar acum, trebuie să se instituie un regim de elementară toleranță pentru românii din întreaga Jugoslavia: din Timoc, din Macedonia și din Banat, în sensul principiilor deosebite în tratate de pace pentru protecțiunea minorităților etnice și a convențiilor încheiate direct, în trecut, sau care se vor încheia de aci încolo. Orice guvern român trebuie să refuze de aci înainte, categoric, orice invitație iugoslavă, care ar tinde la aranjamente parțiale, fie numai pentru românii din Macedonia, fie numai pentru aceia din Banat. În secolul al XX-lea și sub eșida Ligii Națiunilor, orice popor are dreptul la întrebuintarea limbii sale în biserică și școală, fără niciun tratat de alianță; acest drept ni se cuvine îndoit atunci când suntem aliații statului iugoslav.

2. Calea dușmăniei, adică aceea practică de Serbia de ieri și de statul iugoslav de astăzi. În acest caz va trebui să ne aducem aminte de ceea ce a spus la 1876, Leon Gambetta, marele om de stat al Franței:

— „Imi închipui, în răsăritul Europei, o schimbare de frontiere care să permită reunirea tuturor românilor în regatul României. Prin toți românii, înțeleg pe cei din Bucovina, din Ungaria și chiar din Serbia și Macedonia”.

SPORT

Infrangerea Venusului de către Mica senzația etapei a noua

Nici etapa noua nu a fost lipsită de anumite surprize cari pentru anumite echipe pot avea urmări grave. La Brad, Venus prezentându-se cu rezerve a fost învins cu un scor categoric de către Mica, șansele negrilor pentru titlul de campion în urma acestei infrângeri s'au diminuat.

Table with columns: Team Name, Score 1, Score 2, Score 3, Score 4, Score 5. Rows include Un. Tricolor, Venus, Rapid, Ripensia, Mica, Sp. Studențesc, UDR, FC Craiova, FC Ploești, Gloria, Universitatea, FC Brăila.

La București UNIREA TRICOLOR-FC BRĂILA 6:1 (3:0)

Oboreni fără a se întrebuița prea mult au dispus de codașa clasamentului cu un scor concludent. Brăilenii doar la început au contat ca adversari, pe la mijlocul matchului au cedat pasul și s'au mărginit să se apere.

RIPENSIA-SPORTUL STUDENȚESC 0:0

Ros-galbenii nu au reușit după cum era scontat să rămână în cursa pentru titlu. În fața a 5000 spectatori, Ripensia a reeditat jocul din timpurile bune. Atacul condus cu multă competență, deși descompletat prin lipsa lui Bindea care a jucat fundaș, a funcționat bine.

BRAD MICA-VENUS 4:1 (2:0)

Brădenii și de data aceasta s'au comportat după cum era așteptat. Venus cu o echipă improvizată a pornit cu șansele scăzute. Prin această infrângere negrii nu mai au justificate pretențiunile pentru titlu.

La data de 1 și 4 Mai se vor disputa matchuri între formațiuni indigene anume 1 Mai: București-Ploești, 4 Mai: București-Timișoara (Arad, Reșița).

Craiova FC RAPID-FC CRAIOVA 2:1 (2:0)

Prezența feroviarilor bucureșteni a atras o mare afinență de public. Cei 5000 spectatori au asistat cu nemulțumire la infrângerea la limită a echipei lor.

SIBIU UNIVERSITATEA-FC PLOEȘTI 6:1 (3:0)

Șepcile roșii au confirmat pe deplin forma în care se găesc. Au jucat cu mult elan și cu și mai multă eficacitate. Ploeștenii nici un moment n'au fost adversari serioși.

REȘIȚA UDR-GLORIA CFR 2:0 (0:0)

Reșițenii numai în repriza secundă au putut pătrunde prin zidul de apărare al gălățenilor când au și marcat cele două puncte prin Jijic și Pop Vasile.

Seria I: Chinezul-Crișana CFR 5:1 (2:0), CFR-CFR (Severin) 1:1 (0:0), Rapid-Vulturii 8:2 (2:0).

Seria II: Metalosport-Minerul 3:1 (2:0). Seria III: DVA-Juventus 0:0, Franco Româna-Turda 6:1.

Rugby: TCR-CFR 11:3, Viforul Dacia-RC 13 26:3, Sportul Studențesc-Victoria 26:3.

Scrimă: Finala cupei Mavrocordat a fost câștigată de Lt. Titus Florian, II. Căpt. Slăvescu, III. Dr. Man, IV. Dr. Roxin.

Box: La data de 25 Mai Lucian Popescu luptă pentru titlu cu Sandu Ion.

Campionatul italian: Triestina-Bologna 0:0, Livorno-Roma 6:1, Napoli-Venezia 1:1, Genova-Bari 6:1, Lazio-Fiorentina 4:1.

Rezultatul matchului internațional de tenis Italia-Germania după prima zi este de 3:0.

Intâlnirea de box profesionist dintre suedezul Tanager și germanul Sendl s'a soldat cu victoria primului, germanul abandonând în repriza 8-a.

Cu ocaziunea unei reuniuni de marș ținut la Hamburg, atletul Switt a parcurs distanța de 30 km. în 2 ore 30' stabilind un nou record mondial pe această distanță.

Matchul ciclist triumfiular dintre Germania, Italia și Danemarca disputat pe distanța de 84 km., a fost câștigat la proba individuală de către Payer, pe echipe s'au clasat Italia cu 18 p., II. Germania 22 p., III. Danemarca 24 p.

Campionatul ungar: Ferencvaros-Haladas 5:3 (1:0), Elektromos-Szeged 3:1 (2:0), Saloto-Gamma 4:2 (1:0), Vmfco-Ujpest 2:1 (2:0), Törekvés-Tokod 3:1 (2:0), Bszkrt-Szolnoki MAV 1:0 (1:0), Kispest-Dimavag 2:0 (0:0).

Seria ardelenă: KAC-CS Satu Mare 10:1 (6:1), NAC-Törekvés 8:1 (2:0), Match de cupă.

La data de 1 și 4 Mai se vor disputa matchuri între formațiuni indigene anume 1 Mai: București-Ploești, 4 Mai: București-Timișoara (Arad, Reșița).

Carnet cărașan

Scumpetea articolelor de prima necesitate în județul Caraș Speculanții își fac de cap

Oravița, 28. — Nu se poate spune că în județul Caraș s'ar simți lipsa de articole de prima necesitate. În special articolele din domeniul alimentației, se găesc pretutindeni. De sfintele sărbători pretutindeni — la sate și orașe — alimentele s'au găsit din abundență.

O singură categorie de oameni „speculanții”, au rămas la vechea lor îndeletnicire — la speculă. Pretutindeni — la sate și orașe, în ciuda legilor în vigoare — își văd de meserie. Oricât de ideale ar fi legile, ei găesc porțile prin care se strecoară cu multă abilitate.

Cooperativele dela sate în lipsa de organizare și fiind prea puține, nu pot îndeplini rolul lor adevărat. Mulți din ele n'au capital suficient pentru a desfășura activități economice. Federalele cu mărfuri, din cauza că nici acestea nu le au.

Adunarea Cooperativei Consum „Carasul” In prezența unui număr mare de reprezentanți și asociați, a avut loc în ziua de 23 Aprilie c. adunarea generală a cooperativei „Carasul”. Adunarea prezidată de d. Dr. P. Cornean, d. d. derala din Timișoara a fost reprezentată prin d. P. Rămneanțu.

Advertisement for cinema 'Thalia' featuring a portrait of a woman and the text 'La cinema THALIA TRIUMFUL STAGIUNEI MĂINI DECATUATE'.

Vertical text on the right margin: Cor., ineri, ingia, iner, abilită, bucur, lernă, (Par, reit, tut, ete, înti, riny, fost, gna, de, Dr, Ana, Pari).

INFORMATIUNI

MAȚI, 29 APRILIE

Ortodox: Sfinții nouă Mart. din Ciciz.
Catolic: Sf. Petru Mart.

Farmacii de serviciu:

Circ. I: Crucea de Aur, Str. Mercy, Tel. 9-75
Circ. II: Apostol, Piața Badea Cârțan, Tel. 11-36; și Inger, Str. Stefan cel Mare 7, Tel. 39-93; Circ. III: Șarga, Str. C. Pombescu 1, Tel. 40-53; Circ. IV: Sf. Gheorghe, Piața gen. Dragalina 15, Tel. 18-65; Fratelia: Panajoth; Măbala: I. Chioreanu; Reidorf: V. Eremici, acestea trei având serviciu permanent. Salvarea: Tel. 44-41.

SPECTACOLE:

Cinematografe:

Capitol: „Biruitoari aerului”.
Thalia: „Mâini descătuseate”,
Apollo: „Bănuita”,
Corso: „Iubirea lor”.

Teatrul Național:

La orele 8.30 seara, „Domnul de rouă”, oem dramatic în 3 acte în versuri, de Zaharia Bărsan.

— Au reinceput cursurile de limba italiană. Institutul de cultură italiană din România, secția Timișoara, comunică celor ce frecventează cursurile de limba și cultura italiană că, terminată fiind vacanța de Paști, aceste cursuri vor face până la sfârșitul lunii Mai, când vor avea loc examenele, cari dau dreptul, ca și anii trecuți, la obținerea unei diplome.

— Turneul Teatrului Municipal „L. L. Călugăreanu” din București. Neatrul Național, Vineri 2 Mai 1941 ora 8 seara precis formidabilul succes care s'a jucat de 150 ori la București Răpirea Sabinelor. Comedie modernă în 4 acte de Schonthan, localizată de Paul Gusty cu Renee Anny, Maria Burcea, Lica Rădulescu, Niculescu-Cedeș, Jean Constantinescu, Lilly Mihailescu, Dorei Urășeanu, Ulpia Botta, I. Economu, Dir. de scenă: Victor Bumbesti dela Teatrul Național. Decoruri: Traian Cornescu. Permis pentru tineret.

— A murit în drum spre casă. Postul de jandarmi din comuna Foeni, jud. Timiș-Totol, a anunțat parchetul local, că Dumitrică dimineața, a încetat din viață, în comuna Foeni, Ioan Degreil, de 53 ani, din Timișoara, Str. Văcărescu 39. Nefericitul juncitor era în drum spre casă, venind din comuna Cruceni la Timișoara.

— Bunurile rurale evreiești vor fi vândute numai refugiaților. Ministerul agriculturii și domeniilor a luat măsura a bunurilor rămase dela evrei să fie alocate exclusiv refugiaților din teritoriile cedate, în conformitate cu dispozițiunile legii și directivelor Subsecretariatului Colonizărilor. În acest sens Cătrele agricole au primit dispozițiuni precise pentru predarea tuturor acestor bunuri.

— Pericol de moarte... Pe terenurile de vânătoare, aparținătoare ocolului silvic Regal de vânătoare Casa Verde, se așează carne și ouă otrăvite pentru stărpirea răpitoarelor, conform dispozițiunilor în vigoare. Atingerea sau ridicarea holturilor și ouălor otrăvite, găsite pe acest teren, prezintă pericol de moarte.

— Dela Conservatorul Comunal. Joi, 8 Mai, are loc, în sala Conservatorului Comunal din Timișoara, la orele 20½ seara, audiția elevilor clasei de vioară a d-lui prof. Eugen Cuteanu. În program: 1. Händel: Sonata în sol minor. Executată de eleva Russo Tamara (clasa V. sec.). 2. Raff: Cavatina. Executată de elevul Frățilă Ionel (clasa II. sec.). 3. Wieniawski: Legenda. Executată de eleva Naday Susana (clasa III. sec.). 4. Joh. Seb. Bach: Preludiu. Executată de eleva Russo Tamara. 5. Vitale: Chaconne. Executat de elevul Sebeșan Ștefan (clasa V. sec.). 6. Bruch: Concert în sol minor. I. Allegro moderato. II. Adagio. Executat de eleva Russo Tamara. Acompaniamentul de pian: D-na prof. G. Dobrozemsky. Intrarea liberă.

— Înaintat parchetului pentru tentativă de crimă de omor. Adam Schiffer, în vârstă de 36 ani, ziuș, domiciliat în Str. Timotei Cipariu 12, în ziua de 12 Martie 1940, având o ceartă cu soția sa, pentru că nu-i dădea bani, pentru băutura, a tăiat-o la gât cu un briciu. În urma acestui fapt, soția sa Estera s'a hotărât să devorzeze, lucru pentru care Schiffer a încercat să se sinucidă. Fiind acuzat între timp de tentativă de crimă pentru omor, parchetul l'a înaintat cabinetului de instrucție cu concluzii de arestare.

— Biletele Băncii Naționale de 5000, 1000 și 500 lei pot fi preschimbate până la 20 Mai inclusiv. Din diferite motive, o mare parte din public n'a putut preschimba, până la 15 Aprilie a. c., biletele Băncii Naționale de 5000, 1000 și 500 lei. Sesizată de acest fapt, Banca Națională a hotărât ca ultimul termen pentru preschimbarea banenotelor de mai sus, să fie de 20 Mai 1941, inclusiv.

— Cum se timbrează facturile. Față de dese întrebări ce ni-se pun de către d-nii contribuabili, relativ la timbrarea facturilor, cu onoare aducem la cunoștința domnilor contribuabili că, Min. Fin. prin ord. circular No. 22856 din 14 Aprilie 1941, dispune că facturile eliberate până la 5 Aprilie 1941, — inclusiv — se consideră bine timbrate, chiar în cazul când timbrarea s'a făcut cu timbru fiscal și de aviație. În cece privește facturile eliberate după data de 5 Aprilie 1941, ele vor trebui să fie timbrate numai cu timbru fiscal. În consecință toți acei cari după data de 5 Aprilie au mai aplicat timbru fiscal și aviație, spre a nu cădea în contravenție, sunt rugați să completeze timbrul de aviație cu timbru fiscal.

— Adunarea generală a proprietărilor de case. Duminică s'a ținut, în sala liceului comercial din localitate, adunarea generală a proprietărilor de case, sub președinția d-lui dr. Pompiliu Ciobanu. Cu aceasta ocazie s'a făcut darea de seamă asupra activității pe anul trecut, precum și alte chestiuni la ordinea zilei.

— Contribuția națională pentru ajutorarea familiilor ostașilor căzuți în timpul rebelunii s'a ridicat la 30,798.835 lei. Contribuția Națională, pentru ajutorarea familiilor ostașilor căzuți la data-rie, în timpul rebeliunii, a ajuns la: 30,798.835 lei. Subscrierile continuă.

Opera Română

„AIDA”

cu d-na RITTA STANCIU în rolul titular

Sâmbătă, 26 Aprilie, în matineu, Opera Română din Cluj-Timișoara a reluat „Aida”, nemuritoarea operă a lui Giuseppe Verdi, de astă dată cu d-na Ritta Stanciu în rolul titular.

Publicul venit la acest matineu, curios să audă o debutantă nouă, streină de scena Operei Române, a fost din plin răsplătit prin jocul inteligent și plin de maturitate al cântăreței. Dotată cu o voce caldă, deosebit de dulce, d-na Ritta Stanciu s'a consacrat prin acest debut ca un element care are dreptul la un loc pe scena Operei.

Incadrată de un ansamblu de prim ordin — d-na Lya Pop în Amneris, d. Traian Nicolau în Radames, d. Avrigeanu în Ramfis, d. Romanescu în rolul regelui și d. Soculski în Amonastro — potașonista a deputat în rolul titular sub cele mai fericite auspicii.

Sub competența baghetă a maestrului Gheorghe Pavel, într-o montare fastuoasă, sub direcția de scenă a d-lor Ion Mihai și Iarotzki, spectacolul de Sâmbătă a fost grandios.

† Draga Cioca

Atât de tânără — și atât de repede în mormânt!

Mulțimea cunoscuților și prietenilor, cari s'au simțit întotdeauna încântați și întineriți în apropierea acestei fermecătoare și totuși atât de modeste femei — una dintre puținele tinere românce cari au întemeiat și au știut să conducă cu bărbătească energie o meserie în Timișoara înstrăinată — au rămas uluiți aflând, Duminică 27 Aprilie, că din dimineața acelei zile Draga Cioca nu mai este printre cei vii.

Draga Cioca a fost din generația tinerilor români și românce trimiși la meserii pentru împlinirea visului marelui Emanuil Ungurianu: cucerirea orașelor înstreinate, prin meseriași români.

Crescută și educată în instituțiile și după metodele preconizate de Emanuil Ungurianu, tânăra Draga n'a înșelat visurile marelui defunct bănașean. Sprintenă sârquincioasă, s'a apucat voinicește de lucru, deschizând un atelier de coafat, pentru domni și doamne, branșă pentru care s'a specializat.

La început, clientela ei se compunea din micile existențe românești localnice, din semenii ei meseriași și din funcționarii mai mărunți. Cu timpul, Draga și-a modernizat atelierul, clientela i s'a mărit, iar în anii din urmă în atelierul ei de pe str. Eminescu puteai vedea oricând pe vreunul dintre vechii clienți mai modești, alături de profesori, magistrați, avocați și de doamnele acestora. Lumea românească întreagă învățase drumul la atelierul din str. Eminescu, grație dragălașeniei și atenției cu care patroana știa să întâmpine pe fiecare în parte.

Azi, Draga Cioca nu mai este. Atelierul din str. Eminescu — în care Draga a crescut și ea la rândul ei câteva serii de ucenici și ucenice — este văduvit pentru vecie de zâmbetul ei senin, de vocea ei caldă și prietenească.

Luni după masă, la înmormântarea Dragei, a plâns și cerul.

A plâns o tinerețe ofilită prea de vreme, a plâns jalea unui soț părăsit, jalea părinților, jalea atâtor prieteni cari nu înțeleg de ce a trebuit să plece Draga atât de repede...

Azi (Marți) o premieră excelentă la

CORSO

Gary COOPER
Adevărata GLORIE
(THE REAL GLORY)
DAVID NIVEN - ANDREA LEEDS - REGINALD OWEN
ROMANUL: CHARLES L. CLIFFORD
scenariu: Henry Hathaway

Mai tare ca
BENGALI
Mai emoționant
ca
BRIGADA 41
SPECTACOL
adonis pentru
TINERET!
P. P. C.

Draga Cioca născ. Sămăilă

la vârsta de 24 ani

întâmpiată în ziua de 27 Aprilie 1941 ora 6 dimineața după o grea suferință.

Rămășițele pământești ale scumpei și mult iubitei mele defuncte au fost depuse spre veșnică odihnă dela locuința din Timișoara I., Bulv. Regina Maria 3, în Cimitirul Ortodox Român din Timișoara-Cetate, în ziua de 28 Aprilie 1941 ora 5 p. m.

Flo-i somnul lin și memoria binecuvântată!

Isaia Cioca, soț.
Draga Sămăilă născ. Marcovicesanu, mamă.

Paraschiva Jurca n. Sămăilă, soră
Gheorghe Jurca, cumnat

Nicolae Sămăilă, tată

Stela Jurca, nepoată.

Ana Marcovicesanu născ. Motorojescu, bunică. Jifco Marcovicesanu, bunic.
Paraschiva Poznaș, Maria Vladu și Eufrosina Ananile, mătușe, precum și numeroase rudeni și prieteni.

ULTIMA ORA

In Grecia ultimele rezistențe au fost înfrânte Flota elenă a suferit mari pierderi

Berlin, 29. (Rador.) — Inaltul comandament al forțelor armate germane comunică: Aviația a executat — după cum s'a anunțat prin comunicate speciale — atacuri nimicitoare contra vapoarelor de transport de trupe și materiale și contra vapoarelor de escortă, concentrate în regiunea maritimă ce se întinde între Pireu și insula Creta și destinate transporturilor trupelor britanice bătute pe front.

Astfel la 26 April au fost scufundate în apele grecești 11 pavoare cu deplasare totală de 48.000 tone. În plus au fost avariate la nord de Creta cu lovituri de bombe, un crucișetor britanic și alte 19 vapoare dintre care o parte pot fi considerate distruse. La 27 April aviația a scufundat un crucișetor și un vapor de comerț cu deplasare de 5000 tone și avariat alte două crucișetoare și 12 vapoare de comerț aducându-le într'o stare foarte gravă.

Deplasările de trupe ale armatei germane pentru curățirea regiunilor ce a mai rămas în centrul Greciei sau în Peloponez, continuă conform planului prevăzut.

Formațiuni ale aviației germane au atacat forțe inamice din regiunea Argos-Tripolis cu deosebit succes. În Africa de Nord, încercările de atac ale inamicului la Tobruk au fost sfărâmate și inamicul a suferit pierderi foarte grele. Avioane de bombardament în picaj germane și italiene sub protecția avioanelor de vânătoare au atacat la 27 Aprilie poziții ale artileriei britanice dela Matruh și prin lovituri în plin au redus la tăcere două baterii.

Intr'un port al insulei Malta, avioane de vânătoare au distrus un hidroavion britanic Sunderland cu patru motoare.

În regiunea maritimă din jurul Angliei aviația germană a scufundat în cursul zilei și nopții de ieri, 2 vapoare de comerț cu deplasare totală de 11.000 tone, și avariat grav alte cinci vapoare mari de comerț.

Noaptea trecută beneficiind de o vizibilitate bună, avioane de luptă au bombardat șantierul și instalațiile din portul Portsmouth. Bombe explosive și incendiare au pricinuit mari distrugerii la șantierul statului. Au mai fost atacate și porturile de pe coasta de sud-est a Angliei.

Grație norilor deși cari pluteau foarte jos, două avioane de luptă inamice au isbutit să zboare pe deasupra Germaniei occidentale. Bombele aruncate de inamic au omorât câteva persoane dintr'o uzină. Alte câteva persoane au fost rănite. N'au fost decât pagube

materiale neînsemnate care nu au pricinuit nici o scădere a producției.

Noaptea trecută nu s'a înregistrat deasupra Reichului nici o activitate de luptă din partea inamicului.

De la 23 la 27 April inamicul a pierdut în total 100 avioane. Dintre acestea 25 au fost doborâte la înalte și de avioanele de vânătoare de noapte, 8 au fost doborâte de artileria mării și de forțele navale ușoare, 3 de artileria antiaeriană iar 63 avioane au fost distruse pe pământ.

În același interval au fost pierdute 9 avioane germane.

Comunicat italian

Roma, 29. (Rador.) — Iată comunicatul oficial publicat astăzi de marele cartier general al forțelor armate italiene:

D. Churchill melancolizează

Ultimul discurs la radio al d-ului Winston Churchill — pronunțat Duminică seara — este un fel de cantec al lebedei.

Telegramele care ni-l rezumă sunt pline de mărturisiri foarte melancolice: „Un dezastru am suferit în Balcani”... „În Jugoslavia era prea târziu să se mai facă ceva pentru a salva teritoriul”... „În Grecia trupele britanice luptă pentru a se retrage spre mare”... „Am suferit o înfrângere în Libia”...

Numai dezastru, numai sosiri cu întârziere, numai lupte pentru retragere (!?), numai jale.

Cum să nu fie melancolic d. Churchill, omul care a trăit Anglia în război — și cu ea atâtea pogoare mici, cari au avut navitatea sa crează în amăgirile războinicului om de stat al Angliei.

D. Churchill caută totuși să mai amădească. De data aceasta vrea să se amăgească pe sine însuși. Nu cu speranțe categoric formulate — ca dezastru recunoscut — dar măcar cu probabilități, cu ipoteze.

Victoria, articulează d-sa, nu se va produce totuși în Orient. Axa va putea s'o smulgă numai printr'o reușită în insula britanică, sau prin tăierea căilor de comunicații ale acesteia cu Statele Unite.

Cum a fost ocupată Atena Marea Egee nu mai este controlată de marina britanică

VICHY, 29. (Rador.) — Agenția „Havas” transmite:

Faptul zilei este că germanii au intrat Duminică în Atena.

Pe de altă parte, parașutiștii germani au ocupat orașul și istmul Corint, în vreme ce alte unități cucereau orașul Patras din Peloponez. Astfel dispăre pentru englezi, ultima șansă de a constitui o linie de rezistență pe continent.

Deoarece din Corint și din Patras coloanele motorizate germane se împrăștie în Peloponez și Moreea, se pare că englezilor nu le mai rămâne decât să se imbarce, cât mai repede.

Unele informații arată că această operație, care se și află în curs, este foarte mult îngreuiată de acțiunea aviației militare germane, care stăpânește, din punct de vedere practic, toată Grecia continentală.

În marea Egee, ocuparea insulelor Samothrace și Lemnos face pe germanii stăpâni ai strâmtorilor.

Cucerind Pireul, germanii au pus mâna pe vasele grecești, cari adăugate la celea luate în portul Salonic, le dă posibilitatea de a acționa în Arhipelag.

Se pare că englezii acceptă faptul implinit, deoarece un comunicat al amiralității britanice declară: „Marea Egee nu mai este controlată de marina Majestății Sale”.

Detasamente de aviație și cămăși negre au ocupat azi dimineață insula Corfu.

În Cirenaica pe frontul Tobruk, inamicul a mai făcut o încercare ofensivă cu care de asalt și infanterie, el fost respins cu pierderi.

Formațiuni aeriene de bombardament și în picaj italiene și germane au atacat împrejurimile Tobrukului.

În Africa Orientală presiunea inamicului continuă precum și vitejească rezistența a trupelor noastre: localitatea Dessie a fost evacuată. Atacuri inamice au fost respinse în sectorul Alagi.

Unul din submarinile noastre comandat de locotenentul comandor Salvatore Todaro a scufundat în Atlantic un crucișetor auxiliar inamic de 10.000 tone.

În dimineața de Luni un batalion de infanterie mecanizat a ocupat Ravezza.

Celebrul violonist Kreisler a suferit un grav accident

NEWYORK, 29. (Rador.) — Celebrul violonist Kreisler a suferit Duminică un grav accident fiind călcat de un automobil. Violonistul Kreisler și-a pierdut cunoștința și a fost internat într'o clinică. Medicii clară că starea bolnavului s'a ameliorat puțin însă fără ca el să-și fi recăpătat cunoștința.

Interzicerea întrebuințării simbolului Crucii ca emblema în întreprinderi comerciale

Timișoara, 29. — D. Eugen Pop, primar și șef al municipiului Timișoara, executiv în ordine ale ministerului de interne, a iscat o ordonanță prin care:

Se interzice întrebuințarea numelui și al altor lucruri sfinte ca embleme la firme, magazine, localități, ca: prăvălii, restaurante, băi publice, etc.

Nu se admite în nici un chip folosirea numelui Sfintei Treimi, al Mântuitorului, Maicii Domnului, Sfânta Cruce și Sfintei Apostoli, sub nici o formă, nici pentru măști sau drogherii.

Nu mai farmaciile pot folosi alte nume de sfinți, întrucât concordă cu destinația oficială pe care o are atare instituție. Drogheriile și parfumeriile nu pot folosi nici nume de sfinți admise pentru farmacii.

Emblemele cu numele sfintilor se vor depărta până la data de 15 Mai 1941.

Chestura poliției Timișoara a fost înscinată cu aducerea la îndeplinire a dispozițiilor de mai sus.

Constituirea organizației „Corpul Luptătorilor” regionala Banat

D. Sever Bocu a fost proclamat președinte

Timișoara 29. — După contopirea tuturor asociațiilor de foști luptători în unificarea și marea „Corp al luptătorilor”, sub comanda supremă a d-ului General Antonescu, conducătorul statului, s'a purces la constituirea organizațiilor regionale.

Duminică, 27 Aprilie, în cadrul unei impunătoare adunări, în sala Palatului cultural, s'a procedat la constituirea organizației regionale pentru Banat.

Au fost prezenți: d. ing. George Rădulescu, comandantul „Corpului luptătorilor” din București, dr. Cornel Bojinică, președintele voluntarilor; Dănilă Ilițescu, președintele întemnițaților și internaților; căpitan Borcea Onisifor, fost prefect de Bihor, reprezentantul voluntarilor din Ardealul Ocupat; Traian Milovan, președintele „Gărzilor Naționale”; Lt. col. Radu Ionescu, Sever Ghițulescu și C. Uroșeștean, din partea sub centrului cercetașilor din războiul de întregire; d-na col. Tudose Natalia, din partea voluntarilor de război; d-na Maria capitan Ilință, reprezentanta orfanilor de război și d-na Pozna Iana din comandamentul „Corpului de luptători”.

COMITETUL DE CONDUCERE

În comitetul conducere au fost aleși: Președinte: Sever Bocu, vicepreședinte: Bojinică Cornel dr., Buzoianu Alexandru prim procuror, Radu Ionescu ltc. col., secretar general: Dănilă Ilițescu, secretar: Uroșeșteanu Constantin. Membri în comitet: prof. Stăncescu Constantin, col. Madancovici Nicolae, col. Antonu Nicolae, căp. Borcea Onisifor, căp. Căpețianu Nicolae, dr. Numian

Constantin, dr. Băran Coriolan, Bogdan Anton, dr. Gropsian, Traian Mircu, Preoteasa Nicolae, Ioan dr. Oravița, dr. Milutinovici, nel Reșița, Oțel Ioan Lugoj, dr. Pop Titus Lugoj, Furlugeanu Octavian, vița, lct. colonel Boldea Romulus ransebeș. Cenzori: prof. Jucu Nicu, Vulpe Iuliu director școlar, Ghiță Sever, ziarist. Supleanți: Milovan Traian, Leodorescu Lazăr, Popescu mitru.

LA SECȚIA FEMININĂ

Le secția feminină au fost: Președintă: d-na Marilena Bocu, vicepreședintă: d-na Livia col. Ion d-na Pozna Iana, d-na Zoe dr. secretară: d-na Ela Ioanovici. în comitet: d-na dr. Dabija, d-na Pârvulescu, d-na dr. Ciobanu, d-na Nicolaescu, d-na Iuliana Uroșeștean, d-na Maria căp. Iliuță, d-na dr. Lugoj, d-na Furlugeanu, d-na Oravița, d-na Bizerea Deta, d-na mia Reșița, d-na dr. Ancusa ransebeș, d-na Protipop Olaru Făget, Protipop Cioroianu Comloș, d-na rescu Sănnicolau Mare; cenzore: Maria Teodorescu prof., d-na răsescu, d-na Maria Vulpe; supleș d-na Romanescu Ana, d-na Alex Numeanu, ds. Cloașe Elena.

Din sânul adunării s'au trimis grame omagiale M. S. Mihai I, M. ginei Madă Elena, d-lui gen. Ion nescu, Conducătorul Statului, d-lui chifor Crainic, ministru al propa Mihai Antonescu, ministru de Stat Sever Bocu și d-nei Marilena Bocu.